

BAM HUKUK DAİRELERİ

Esas : 2023/218

Karar : 2023/752

Tarih : 24.05.2023

T.C. SAKARYA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 3. HUKUK DAİRESİ**ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ MÜTEŞEBBİS HEYETİ İPTALİ**

HMK.114, 115, 389, 392

TTK.4, 5, 11, 16

BAM (BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ) KARARI:

TÜRK MİLLETİ ADINA

İSTİNAF KARARI

MAHKEMESİ: KOCAELİ 1. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 26/10/2022

NUMARASI: 2022/154 Esas - 2022/615

İSTİNAF YOLUNA

BAŞVURAN DAVACI: FARMAKİM İLAÇ KİMYA GIDA ÜRÜNLERİ ÜRETİM SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş

VEKİLİ: Av. ...-...

DAVALI: KANDIRA GIDA İHTİSAS ORGANİZE SAN. BÖLGESİ

VEKİLİ: Av. ...

DAVANIN KONUSU: Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyeti Kararının İptali

BAŞVURU TARİHİ: 05.12.2022

İSTİNAFA GELİŞ TARİHİ: 03.02.2023

KARAR TARİHİ: 24.05.2023

YAZIM TARİHİ: 24.05.2023

İstinaf incelemesi için dairemize gönderilen dosyadaki tüm belgeler ve dairemiz üyesi tarafından hazırlanan raporlar incelendi. Davanın dairemizin görev alanına girdiği, ilk derece mahkemesi kararının kesin olmadığı, istinaf başvurusunun süresi içinde yapıldığı, başvuru şartlarının yerine getirildiği anlaşılmakla;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Davacı vekili dava dilekçesinde; Davalı Kandıra Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyetince, davacı firmaya tahsisi yapılan ... ada ... numaralı parsel ile ilgili olarak alınan 14.01.2022 tarih ve 35/1 Sayılı tahsis iptal kararı hukuka aykırı olduğundan, öncelikle hükümsüzlüğünün tespitine, bunun mümkün olmaması halinde iptaline ve yargılama süresi boyunca bahsi geçen taşınmazın başkasına tahsis veya devrinin engellenmesi yönünde HMK 389 ve 392/1 gereğince teminatsız olarak tedbir kararı verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili cevap dilekçesinde, Dosya üzerinden yapılan inceleme neticesi tensip tutanağı ile müvekkilinin yokluğunda müvekkili mülkiyetinde olan ... Ada ... Parsel sayılı taşınmazın üçüncü kişilere tahsisinin tedbiren durdurulmasına teminatsız olarak karar verildiği, söze konu tedbir kararından beklenen hukuki faydanın gerçekleşmesi hâlihazırda mümkün olmadığından yasal süresi içerisinde

söze konu tedbir kararının yeniden incelenerek kaldırılması için 11.05.2022 günlü dilekçeleri ile itiraz yoluna başvurduklarını, davanın görevsiz mahkemede açıldığını, müvekkilinin tacir vasfını haiz olmadığını, talep edilen ödemelerin organize sanayi bölgesi müteşebbis bölgesinin yönetmeliklerine uygun olduğunu, süresi içerisinde yapılan ödemelere yönelik kurul kararlarının uygulanabileceğini, bu nedenlerle davanın reddini talep etmiştir.

İlk derece mahkemesi tarafından Ticaret Mahkemesinin görevsiz olduğu görevli mahkemenin Asliye Hukuk Mahkemesi olduğundan HMK 114/1 c maddesi ve HMK 115/2 maddeleri gereğince davanın usulden reddine dair karar verilmiştir.

Yerel mahkemenin bu kararına karşı davacı vekili tarafından istinaf yoluna başvurulmuştur.

Davacı vekili istinaf dilekçesinde; görevsizlik kararındaki değerlendirmenin hukuken yanlış olduğunu, konuyla ilgili emsal Yargıtay Daire, YHGK kararı ile tüm mahkemeler için bağlayıcı niteliği olan İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 2020/2 E. 2021/3 sayılı kararı bulunduğunu, öncelikle tarafların ve özellikle davalının tacir olup olmadığı, OSB Kanununun 5. Maddesinde OSB lilerin bir özel hukuk tüzel kişisi olduğu, yine aynı kanuna göre 6102 sayılı TTK'nun ilgili hükümlerinin uygulanacağı ve tıpkı A.Ş'ler gibi gayrimenkul yatırım ortaklıkları kurarak tacir gibi hareket edebileceğinin açık bir şekilde belirtildiğini, gerek 4562 sayılı kanun gerekse 6102 sayılı kanunu kapsar şekilde somut olaya bakıldığında davacı firmanın TTK'nun ilgili hükümlerine göre kurulan bir şirket yani tacir olduğu, dava konusu taşınmazın da kuracağı fabrika/işletmesi ile ilgili olduğu, gerek bundan dolayı gerekse bunlara dayı gelir kaynak ve faaliyetleri düşünüldüğünde açık bir şekilde tacir sayılacağı, dava konusu ticari işletme ile ilgili olması nedeniyle tarafların tacir olup olmadığına bakılmaksızın ihtilafın ticari nitelikte sayılarak ticaret mahkemelerinde görüleceği, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2013/4-329 esas 2014/147 sayılı kararında davalı OSB nin müteşebbis heyet kararına karşı asliye ticaret mahkemesinde açılan iptal davasında yerel mahkemenin süre yönünden davanın reddine ilişkin kararını, görevli mahkemenin asliye ticaret mahkemesi olduğu ve süreler konusunda da yönetmelik değil, TTK'nun genel kurul kararlarının iptaline ilişkin sürelerin dikkate alınması gerektiğini belirtmek suretiyle aksi yöndeki yerel mahkemenin direnme kararını bozduğunu, bu kararda iş bu davanın Asliye Ticaret Mahkemesinde açılması gerektiğinin açıkça görüldüğünü, Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesinin OSB'lere yönelik davalarda Asliye Ticaret Mahkemesinin görevli olduğuna dair kararları olduğunu, mahkemeler için bağlayıcı niteliği olan yüksek yargı kararında alınan ilkelerin aynen dava konumuzda da geçerli olduğunu, davalı OSB'nun kanunda açıkça tacir olarak tanımı yapılmasa ve yine yasada açıkça bir ticaret şirketi olduğu ve kar amacı güttüğüne dair bir açıklık olmasa dahi bir ticari işletmeye sahi olması, gelir elde etmeye yönelik faaliyetlerinin olması, TTK'da A.Ş lerin tuttuğu tüm kayıt ve defterleri tutmak zorunda olması, dava konusunun ise her iki tarafın da işletmesi ile ilgili olması v.b gibi maddi olgular dikkate alındığında dava konusunun ticari iş niteliğinde olduğu, davalının da tacir sıfatının varlığından söz edilebileceği dolayısıyla davanın da ticari dava niteliğinde olduğu OSB lere karşı açılacak bu tür davalarda ticaret mahkemenini görevli olduğundan yerel mahkeme kararının hukuka aykırı olduğunu ve yerel mahkeme kararının kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

Dava hukuki niteliği itibariyle davalı Kandıra Gıda İhtisas Organize Sanayi bölgesi tarafından davacıya tahsisi yapılan ... ada ... parsel ile ilgili olarak davalı OBS müteşebbis heyeti tarafından şerefiye, katılım payı, altyapı katılım payı ve yönetim giderlerinin ödenmediği iddiasıyla OSB müteşebbis heyeti tarafından davacı şirket hakkında verilen tahsis kararının iptali davasıdır.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 4. maddesine göre; bir davanın ticari dava sayılması için, uyuşmazlık konusu işin taraflarının her ikisinin birden ticari işletmesiyle ilgili olması ya da tarafların tacir olup olmadıklarına veya işin tarafların ticari işletmesiyle ilgili olup olmamasına bakılmaksızın Türk Ticaret Kanunu veya diğer kanunlarda o davaya Asliye Ticaret Mahkemesi'nin bakacağı yönünde düzenleme olmalıdır.

6335 Sayılı Kanun'un 2. maddesi ile değişik 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 5. maddesi gereğince, ticari davalar Asliye Ticaret Mahkemelerince görülerek karara bağlanır. Diğer taraftan aynı düzenleme gereğince, Asliye Ticaret Mahkemeleri ile diğer hukuk mahkemeleri arasındaki ilişki, 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndan ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 6335 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önceki halinden farklı olarak iş bölümü ilişkisi değil, görev ilişkisidir. Göreve ilişkin düzenlemeler, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemesi Kanununun 1.maddesi gereğince kamu düzenine ilişkin olduğundan, mahkemelerce ve temyiz incelemesi aşamasında Yargıtay'ca re'sen incelenir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 16/1. maddesi; "Ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar da tacir sayılırlar." hükmünü, aynı yasanın 11/1. maddesi ise; "Ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir." hükmünü içermektedir.

Davalı OSB, 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Hakkındaki Kanunun 5. maddesinde belirtildiği üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının onayı ile kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişisidir.

Tüm bu açıklamalar göstermektedir ki, 4562 Sayılı Kanun gereğince kurulmuş olan davalı OSB, özel hukuk hükümlerine göre idare edilmekte, eş söyleyişle ticari şekilde veya iktisadi esaslara göre işletilmekte; yaptığı işler itibarıyla de tacir sıfatını taşımaktadır.

Bu durumda, davacı şirket ve davalı OSB'nin ticari işletmesiyle ilgili olarak açılan iş bu davaya bakma görevi, Asliye Ticaret Mahkemesine aittir (Benzer mahiyette Yargıtay 3 HD 2016/2487 E. - 2016/8521 K. ve Dairemizin 2020/637 E. - 2022/336 K sayılı ilamları).)

Açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile HMK'nın 353/1-a-3 maddesi uyarınca İlk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, işin esasına girilerek gerekli yargılamanın yapılması ve kararın verilmesi için dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar vermek gerekmiştir.

H Ü K Ü M: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Davacı vekilinin istinaf başvurusunun **KABULÜ İLE**, Kocaeli 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 26.10.2022 tarih ve 2022/154 Esas, 2022/615 Karar sayılı kararının HMK'nun 353/1-a-3 maddeleri uyarınca **KALDIRILMASINA**,

2-Davanın yeniden görülmesi için dosyanın Kocaeli 1. Asliye Ticaret Mahkemesine **GÖNDERİLMESİNE**,

3-Peşin alınan istinaf karar harcının talebi halinde yatırana iadesine,

4-İstinaf yoluna başvuran davacının yaptığı giderlerin esas hakkında verilecek kararda değerlendirilmesine, harcanmayan istinaf gider avansının yatırana iadesine,

5-Karar tebliği, harç ve avans iadesi işlemlerinin ilk derece mahkemesince yerine getirilmesine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda HMK.362/1-a maddesi gereğince kesin olmak üzere oybirliği ile karar verildi. 24.05.2023

BAM HUKUK DAİRELERİ 24.05.2023 - K.2023/752

oOo